Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw E. Boekholt-O'Sullivan
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum *28 oktober 2026*
betreft *Monitor Werking Omgevingswet en andere stukken*
ons kenmerk *182797*

Geachte mevrouw Boekholt-O'Sullivan,

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 september jl. met de antwoorden op de eerder gestelde vragen over diverse stukken over de Omgevingswet.[1] Daarnaast heeft de commissie kennisgenomen van de tweede rapportage vanuit de Monitor Werking Omgevingswet.[2] Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fracties van **PRO** en de **BBB** nog enkele vragen. Het lid van de **fractie-Visseren-Hamakers** sluit zich bij de vragen van de leden van de PRO-fractie aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van PRO

De leden van de fractie van **PRO** leggen de volgende vragen aan u voor:

1. In de Monitor Werking Omgevingswet (hierna: de monitor) wordt in de samenvatting geconstateerd dat "*Het overwegend positieve beeld omtrent de verbeterdoelen (…) zet voort in 2025: alle (…) betrokken gemeenten herkennen en werken aan de verbeterdoelen.*"[3] Kunt u ingaan op de volgende vragen?
   a. Het eerste verbeterdoel is "*Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van de Omgevingswet*".[4] Hoe verhoudt zich dit tot het op dezelfde bladzijde geconstateerde beeld van versnippering en gebrek aan overzicht aan de kant van de vergunningverlening?
   b. Hoe verhoudt deze constatering zich tot de blijvende klachten over de toegankelijkheid, begrijpelijkheid en inzichtelijkheid van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), zowel

[1] *Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HJ.
[2] *Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK.
[3] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 4.
[4] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 4.

voor burgers als voor gebruikers aan de kant van de gemeente? Gemeenten geven aan dat veel gemeenten het als "tijdrovend en complex" ervaren.[5]

2. Verbeterdoel twee is de samenhangende benadering van beleid tot regelgeving. Hoe is een samenhangende praktijk mogelijk wanneer het overgrote deel van de planwijzigingen via een procedure voor buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) plaatsvindt en juist niet binnen het kader van een omgevingsplanwijziging, waar de integrale afweging plaats zou moeten vinden?
   a. Hoe kijkt u aan tegen het feit dat in 2025 een enorme afname te zien is in gebruik van het hoofdspoor STOP-TPOD ten opzichte van in 2024 en dat aan de andere kant IMRO juist enorm is toegenomen?
3. Verbeterdoel drie is het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. Daarover staat in de samenvatting: "*Ook wordt er nog beperkt gebruik gemaakt van de bestuurlijke afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt.*"[6] Ook hier vragen deze leden hoe deze constatering zich verhoudt tot de conclusie dat er overwegend een positief beeld is ten aanzien van de doelen van de Omgevingswet.
4. Tot slot staat over de versnelling van procedures in de monitor: "*Ook geven de betrokken overheden aan dat zij nog weinig versnelling van besluitvormingsprocedures ervaren sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet.*"[7] Ook hier vragen deze leden hoe deze constatering zich verhoudt tot de conclusie dat er overwegend een positief beeld is ten aanzien van de doelen van de Omgevingswet.
5. Kunt u reflecteren op de constatering van belangenorganisaties en bedrijven, die ook na twee jaar Omgevingswet nog "*geen verbetering in de kwaliteit of versnelling van besluitvorming*" ervaren?[8]
6. Kunt u reflecteren op de ervaring van belangenorganisaties die signaleren dat de "*verschillen tussen overheden in beleid en regels groter lijken te worden.*"[9] Dat was ooit de intentie achter de Omgevingswet, maar de vorige minister nam daar weer afstand van door in te zetten op landelijk geldend beleid. Hoe kijkt u hiernaar?
7. Er is een enorme toename van het aantal maatwerkvoorschriften geconstateerd: van 863 in 2024 naar 1547 in 2025.[10]
   a. Hoe duidt u deze toename?
   b. Hoe kunnen derde-belanghebbenden inzicht krijgen in wat er binnen deze maatwerkafspraken is opgenomen? Hoe kunnen omwonenden bijvoorbeeld weten welke bestuurlijke ruimte gegeven is? Op welke wijze hebben zij kunnen participeren bij deze afspraken?
   c. Hoe kunnen bedrijven in de omgeving van een bedrijf dat maatwerkafspraken maakt kennis krijgen van de gebruikte milieugebruiksruimte en dus beperking van hun eigen mogelijkheden, zodat zij hun belang kunnen nastreven in de participatie? Dit vragen

[5] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 5.
[6] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 4.
[7] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 5.
[8] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 42.
[9] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 43.
[10] *Bijlage bij Kamerstukken I* 2025/26, 33.118 / 34.986, HK, p. 27.

deze leden gegeven het feit dat maatwerkafspraken in de regel niet openbaar worden via het DSO-LV.

8. In de monitor wordt beschreven dat de meeste van de onderzochte gemeenten (26 van de 29) de bruidsschat ongewijzigd hebben overgenomen. Ervan uitgaande dat dit een beeld is dat tekenend is voor de rest van Nederland vragen deze leden welke risico's de gemeenten lopen wanneer ze niet de meest recente wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving overnemen. Wat doet u eraan om gemeenten te helpen voorkomen om in de problemen te komen?
9. De monitor geeft helder inzicht in het gebruik van gelijkwaardige maatregelen. Welk beleid is ingevoerd om te controleren of gelijkwaardige maatregelen ook daadwerkelijk gelijkwaardige of betere impact op de omgeving hebben?
10. Hebben omgevingsdiensten en gemeenten extra capaciteit gekregen om dit te kunnen onderzoeken in het toezichts- en handhavingsspoor?
11. Kunt u de ontwikkeling van het aantal vergunningen van 2021-2025 in een tabel laten zien zodat de Kamer geïnformeerd wordt over een toe- dan wel afname van het aantal vergunningsaanvragen na invoering van de Omgevingswet? Kunt u dat ook doen voor het aantal meldingen en informatieplichten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de **BBB**-fractie wensen u de volgende vragen te stellen:

1. Overheden ervaren het werken met het DSO nog steeds als complex en tijdrovend. Welke concrete stappen worden er in de komende periode gezet om de complexiteit van het DSO te verminderen?
2. Een van de hoofdbeloften van de Omgevingswet was het versnellen van besluitvorming, maar overheden geven aan in de praktijk nog weinig versnelling te merken. De monitor bevat geen informatie over de behandelduur van vergunningaanvragen, omdat deze gegevens niet centraal beschikbaar zijn in de landelijke voorziening van het DSO. Hoe kan gecontroleerd worden of het doel van de wet, namelijk het versnellen en vereenvoudigen van vergunningstrajecten, gehaald wordt? Bent u bereid de behandelduur van vergunningen alsnog inzichtelijk te maken? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.
3. Hoewel de wet bedoeld was voor een samenhangende aanpak, wordt 76% van de vergunningen nog steeds afzonderlijk (enkelvoudig) aangevraagd, wat leidt tot een versnipperd beeld. Wat gaat u doen om de administratieve lasten die dit met zich meebrengt te verminderen?
4. In de monitor wordt opgemerkt dat integraal werken moeizaam is omdat bestuurlijke portefeuilles sectoraal zijn georganiseerd. Hoe gaat u het integraal beoordelen van vergunningaanvragen stimuleren?
5. Gemeenten kiezen massaal voor de snellere BOPA-vergunning in plaats van het aanpassen van het omgevingsplan, maar al deze BOPA's moeten vanaf 2032 alsnog permanent in het omgevingsplan worden verwerkt. Betekent dit voor decentrale overheden en aanvragers niet een enorme administratieve lastendruk in de toekomst?

6. De technische werking van het DSO en de financiële effecten van de wet maken geen deel uit van deze monitor. Bent u bereid de ICT-kosten en de financiële druk voor gemeenten alsnog inzichtelijk te maken? Deze leden ontvangen hier graag een toelichting op.
7. Erkent u dat het omgevingsrecht voor de burgers nog altijd verre van eenvoudig en voorspelbaar is, ondanks het wettelijke verbeterdoel?
8. Het aantal vergunningaanvragen is in 2025 met 15% gestegen naar ruim 192.000 aanvragen. Wat gaat u doen om de werkdruk bij gemeenten en omgevingsdiensten te verminderen?

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag uiterlijk binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

R. Lievense
Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening